

تحلیل وضعیت و عملکرد شکل‌های کشاورزی و روستایی حاشیه دریاچه ارومیه از دیدگاه کشاورزان

حلیمه رزمی^۱، علی شمس^۲ و مرتضی مولائی^۳

۱- دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان

(Halimeh.razmi@znu.ac.ir)

۲- دانشیار گروه ترویج ارتباطات و توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

۳- دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

استفاده از مشارکت و توانمندی‌های مردم، به ویژه روستاییان برای توسعه روستایی در تمامی ابعاد آن، یکی از راهبردهای مؤثر در توسعه همه‌جانبه و پایدار نواحی روستایی است. تشکیل نهادها و سازمان‌دهی آن‌ها مهم‌ترین ابزار نیل به این مقصود است. حوضه آبخیز دریاچه ارومیه با توجه به وضعیت خشک شدن دریاچه ارومیه در طی دهه اخیر نیازمند مشارکت و همکاری جامعه روستایی در استفاده بهینه از منابع آبی است و از آنجایی که مشکل‌ها نقش مهمی در این راستا دارند شناخت وضعیت آن‌ها گامی مؤثر در برنامه‌ریزی‌ها خواهد بود. لذا مطالعه حاضر به منظور بررسی وضعیت فعالیت‌های فعال در جوامع روستایی استان‌های آذربایجان شرقی و غربی و سنجش میزان همکاری، اعتماد و رضایت از عملکرد سازمان‌ها انجام شده است. خانوارهای روستایی استان‌های آذربایجان شرقی و غربی به‌عنوان جامعه مورد مطالعه بودند که ۴۹۵ نفر از آن‌ها به‌صورت نمونه‌گیری چندمرحله‌ای انتخاب و از طریق پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج تحقیق نشان داد که دهیاری تنها تشکلی بود که تمام افراد مورد مطالعه فعالیت آن را تأیید کردند. با این حال، میزان شاخص‌های همکاری، اعتماد و رضایت از عملکرد آن در حد متوسط بود. گروه‌های همپای آب و زمین به‌عنوان یک تشکل محلی بیش‌ترین میزان را در هر سه شاخص به خود اختصاص داده بودند که نشان‌دهنده کارایی بهتر این تشکل هست. تعاونی آب‌بران نیز جزء تشکل‌هایی بود که علیرغم بیش‌ترین میزان همکاری و اعتماد، میزان رضایت مردم از این تشکل در حد پایین بود که این امر حاکی از عملکرد نامناسب این تشکل و برآورده نساختن انتظارات مردم بود. **واژه‌های کلیدی:** تشکل‌های روستایی، تعاونی آب‌بران، دهیاری، سازمان‌های مردم‌نهاد، گروه‌های همپا